Redacțiunea, Administrațiunea
Tipografia:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ, Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de annunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: Rudolf Mosse. Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik. J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile sunt a se plătì înainte.

Nr. 79. Brașovŭ, Sâmbătă, 9 (21) Aprilie 1888.

Nou abonamentŭ
la
„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Aprilie 1888 st. v. s'au deschisŭ nou abonamentŭ la care invitămŭ pe toțĭ amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe trei lunĭ 3 fl.
pe șése lunĭ 6 fl.
pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România și străinătate:
pe trei lunĭ 10 francĭ,
pe șése lunĭ 20 francĭ,
pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale**.

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Brașovŭ, 8 Aprilie st. v. 1888.

Erĭ a apărutŭ generalulŭ Boulanger pentru prima-óră în camera francesă. Acéstă apariţiune a lui a fostŭ anunțată în tótă lumea ca unŭ evenimentŭ estraordinarŭ, ca și când cu întrarea lui în cameră ar începe o nouă epocă în viața politică a Franciei.

Și 'n adevĕrŭ avemŭ de a face aicĭ c'unŭ evenimentŭ estraordinar. Astăḑĭ în Francia ca și afară de Francia nu se mai vorbesce decâtŭ de Boulanger. Temerile, că acestŭ generalŭ va deveni cu timpulŭ idolulŭ masselorŭ în Francia, s'au realisatŭ. Cei dela guvernŭ l'au depărtatŭ din ministeriu, l'au trimisŭ în provinciă la trupe, l'au trasŭ la rĕspundere pentru călcarea disciplinei și în urmă l'au și pensionatŭ. Și care a fostŭ resultatulŭ moralŭ alŭ mĕsurilorŭ luate în contra lui?

Lumea vede aḑĭ acestŭ resultatŭ nu fără surprindere. Generalulŭ pusŭ în neactivitate a pășitŭ pe arena politică cu vizirulŭ deschisŭ, a pășitŭ ca acusatorŭ alŭ acelora, carĭ l'au dojenitŭ și pedepsitŭ din causa agitațiunilorŭ sale secrete politice. Elŭ pretinde aḑĭ a fi mai multŭ decâtŭ unŭ șefŭ de partidă, elŭ vrea sĕ unéscă pe toțĭ Francesii sub stégulŭ lui, vrea sĕ pună țera la cale în sensulŭ literalŭ alŭ cuvĕntului.

„De 17 anĭ se totŭ cértă și se hărțuiescŭ partidele din țéră, — ḑise Boulanger într'o convorbire c'unŭ colaboratorŭ alŭ ḑiarului „Figaro“, — și nicĭ una din ele nu face vre-o ispravă. M'am săturatŭ de certele lorŭ. Eu voiu sĕ facŭ din partida boulangistă o partidă a Franciei, care lăsândŭ la o parte politica, sĕ se ocupe cu interesele generale, avêndŭ ca drapelŭ onórea națională... N'am visatŭ de președința republicei, totŭ ce am doritŭ a fostŭ sĕ mĕ pot întórce la ministerulŭ de rĕsboiu. Astăḑĭ, ce-i dreptŭ, amicii mei au în vedere ca sĕ devinŭ președinte alŭ republicei, și mărturisescŭ că și eu mĕ gândescŭ la acéstă eventualitate.“

Acestŭ limbagiu mândru și încreḑutŭ alŭ exgeneralului îșĭ află esplicare décă considerămŭ, că în câteva sĕptĕmânĭ numele lui Boulanger a întrunitŭ la alegerile suplimentare din diferite departamente peste cincĭ sute de mii de voturĭ.

Cea mai strălucită victoriă a repurtat'o Boulanger Dumineca trecută în departamentulŭ de nord, unde a fostŭ alesŭ cu o imensă maioritate de voturĭ. Bonapartiștii au votatŭ toțĭ pentru dênsulŭ și cu ei s'au aliatŭ și intransigenții lui Rochefort.

Alegerea acésta a produsŭ consternare în cercurile sincerilorŭ republicanĭ. Fantoma cesarismului și a dictaturei s'a înfățișatŭ dinaintea ochilorŭ lorŭ și i-a umplutŭ de îngrijire.

„Eroulŭ revanșei“, cum îlŭ numescŭ Germanii, a intratŭ pe aripile entusiasmului masselorŭ în camera francesă cu scopulŭ pronunțatŭ de a o sparge, de a convoca o adunare constituantă și de a da țerii unŭ nou regimŭ întăritŭ și sancționatŭ printr'unŭ plebiscitŭ.

Reminiscințele erei napoleoniste au reînviatŭ deodată ca prin farmecŭ și astăḑĭ nu se mai vorbesce în Paris decâtŭ de eventualitatea, că Boulanger va deveni stăpânŭ pe situațiune. Décă i-ar succede acestuia — îșĭ ḑicŭ ómenii — planulŭ de a face sĕ se disolve camera actuală, atuncĭ cu ajutorulŭ popularitățiĭ, ce-o are la masse, generalulŭ Boulanger ar câștiga o maioritate supusă lui în parlamentŭ și ar pute sĕ procédă la revisuirea constituțiunei și sĕ ia dictatura.

„Instituțiunile nóstre vorŭ feri însĕ Francia de rușinea unei dictaturĭ“, esclamă șefulŭ oportuniștilorŭ, d-lŭ Jules Ferry, într'unŭ discursŭ, ce l'a ținutŭ în Epinal contra agitațiunilorŭ lui Boulanger. „Décă acestŭ poporŭ mândru și de spiritŭ“, adause Ferry, „ar ajunge în patruḑecĭ de anĭ a doua óră acolo, ca sĕ considere mediocritatea ca geniu și pe unŭ Catilina sĕ-lŭ privéscă ca pe unŭ Washington, atuncĭ s'ar nasce în Europa celŭ mai mare disprețŭ pentr'unŭ poporŭ, care se va fi dejositŭ astfelŭ. Dictatura militară, cu care suntemŭ amenințațĭ, nu ar însemna numai decădința în ochii Europei, ci ea nicĭ că s'ar puté ține fără rĕsboiu“.

Ca sĕ se realiseze însĕ dorința lui Ferry și Francia sĕ fiă ferită de pericululŭ și de rușinea unei dictaturĭ, n'ajunge a se ține vorbirĭ frumóse, ci precum elŭ însușĭ o recunósce, este de lipsă înainte de tóte, ca toțĭ republicanii sĕ fiă solidarĭ, ca sĕ pótă ține peptŭ cu noulŭ curentŭ puternicŭ boulangistŭ.

Înceta-vorŭ certele dintre republicanĭ? Fi-vorŭ capabile diferitele fracțiunĭ republicane a'șĭ da mâna, spre a pune stavilă mișcării „cesaristice“ și „plebiscitare“?

Eată cestiunea cea mare a momentului, dela care depinde mai multŭ decâtŭ liniștea interióră a Franciei, depinde chiar liniștea Europei.

Ferry a declaratŭ, că elŭ cu partida sa este gata a sprijini guvernulŭ Floquet sub condițiunea, ca acesta sĕ se opună energicŭ boulangismului. Ministrulŭ-președinte Floquet din parte'șĭ s'a pronunțatŭ asemenea contra acestui nou curentŭ, ḑicêndŭ într'unŭ discursŭ ținutŭ în adunarea „uniunei comerciale,“ că „Francia republicană n'are lipsă de protectorŭ în timpŭ de pace, nicĭ de dictatorŭ în timpŭ de rĕsboiu.“ Și Floquet a apelatŭ la concordia în sînulŭ republicanilorŭ, ca sĕ se pótă serba cu demnitate centenarulŭ dela 1789 printr'o esposițiune universală pacînică și fructiferă.

Totulŭ depinde acum dela modulŭ cum va manevra guvernulŭ și dela atitudinea fracțiunilorŭ republicane, cacĭ de nu vorŭ păzi bine, Boulanger îșĭ va ajunge scopulŭ.

In ședința de erĭ a camerei a declaratŭ primulŭ ministru Floquet, că și elŭ doresce revisiunea constituțiunei, dér crede că pentru acésta va fi bine ca camera sĕ aștepte unŭ momentŭ mai favorabilŭ, când revisiunea nu va mai fi numai o cursă pusă de monarchiștĭ séu o mascare a dictaturei.

Prin acéstă declarațiune Floquet a inauguratŭ lupta în contra boulangismului și camera i-a votatŭ încredere. Câtŭ timpŭ va dura acéstă armoniă între guvernŭ și cameră e însă greu de prevĕḑutŭ.

Deocamdată generalulŭ Boulanger șĭ-a ocupatŭ în parlamentŭ scaunulŭ de unde vrea sĕ ajungă stăpânŭ peste Francia. In cameră nu i s'a făcutŭ la sosire nicĭ o manifestațiă, dér cu atâtŭ mai tare a strigatŭ mulțimea adunată pe strade, când l'a ḑăritŭ eșindŭ din cameră, „trăiéscă Boulanger!“

„Kreuzzeitung“ despre stările din Ungaria.

Amŭ comunicatŭ într'unŭ numĕrŭ trecutŭ alŭ fóiei nóstre cuprinsulŭ unui alŭ doilea articulŭ asupra stărilorŭ din Ungaria, apărutŭ în fóia germană „Kreuzzeitung“ din Berlinŭ. Reproducemŭ acum din acelŭ articulŭ următórele pasage:

Nu este, în adevĕrŭ, pentru alianța Germaniei cu Austria nimicŭ de mai mare importanță ca conservarea și întărirea puterii monarchice a imperiului, care prin neclara „posițiune de dreptŭ publicŭ“ a Ungariei e nu numai jignită dér chiar și periclitată. Acésta neclaritate și lipsă de precesiune din dreptulŭ publicŭ al Ungariei a admis'o, precum ne aducemŭ aminte, și însu-șĭ „Lloyd“ mai nainte. Din ea resultă sentimentul că autoritatea monarchică nu póte sĕ ajungă în Ungaria din destulŭ la valórea ei. Ér poporațiunile nemaghiare aștéptă dela ea scăparea din starea de asuprire, în care i-a pusŭ hegemonia acordată Maghiarilorŭ.

Cine se îndoiesce, că acum guvernéză în Pesta cu o putere destulŭ de absolută unŭ ministeriu atêrnătorŭ de parlamentŭ în sensulŭ partidului maghiarŭ domnitorŭ?

...Acestŭ parlamentŭ este, în ceea-ce privesce partea cea mai puternică a lui, camera deputațilorŭ, din machinațiunile electorale ale micei nobilimĭ comitatense și țĕrănescĭ, care are aprópe întréga administrațiune și jurisdicțiune de prin comitate în mâna sa.

...După legĭ și învoelĭ deosebitele naționalitățĭ arŭ avé în Ungaria sĕ fiă politicesce egalŭ îndreptățite. Realitatea nu stă însĕ în consonanță cu acésta. Servitorulŭ maghiarŭ, décă e din părințĭ nobilĭ, exercită dreptulŭ sĕu personalŭ, ér tovarășii sĕi Românĭ și Slavĭ, ba chiar și stăpânulŭ, care îĭ dă pânea, n'are asemenea dreptŭ. Orĭ décă îlŭ are, nu-lŭ póte esercita. De două-ḑecĭ de anĭ acum aceste naționalitățĭ, afară de Sasĭ, aștéptă noua lege electorală ce li-s'a asiguratŭ. Acolo însĕ, unde, ca în Ungaria propriu ḑisă, au obținutŭ în modŭ mărginitŭ dreptulŭ de alegĕtorŭ, solgăbirĕulŭ maghiarŭ, comisarulŭ electoralŭ, orĭ vre-unŭ altŭ funcționarŭ comitatensŭ sciă sĕ-lŭ înlătureze prin violență și viclenia, décă nu e datŭ pentru candidatulŭ maghiarŭ. Ce violente suntŭ mijlócele puse în aplicare, acésta a arĕtat'o o pertractare judecătorescă făcută nu de multŭ la Panciova, în care s'a cetitŭ o poruncă dată de solgăbirĕu, în urma căreia 15—20 alegĕtorĭ românĭ au fostŭ aruncațĭ fără discuțiune în temniță, fiindcă voiau sĕ voteze contra candidatului guvernamentalŭ maghiarŭ. Astfelŭ i-s'a asiguratŭ acestuia maioritatea; ér judecătoria a pedepsitŭ numai pe haiducii, carĭ au esecutatŭ porunca solgăbirĕului, nu însĕ și pe solgăbirĕu.

Dominarea dreptului de alegĕtorŭ prin „națiunea conducĕtóre“ a avutŭ între altele, dreptŭ urmare, că din 75 cercurĭ electorale, în care trei milióne de Românĭ suntŭ numai ei în mare maioritate, nu a eșitŭ decâtŭ **unŭ singurŭ** deputatŭ românŭ.

Acesta era generalulŭ Doda, a și refusatŭ, întocmai ca urmașulŭ lui, întrarea în camera deputațilorŭ, din care conaționalii lui suntŭ esclușĭ prin mărginirea drepturilorŭ și prin mijlóce nelegale. Respingerea acestorŭ proteste în dietă cresce, fórte firesce, mișcarea agitată ce esistă de decenii acum sub regimulŭ maghiarŭ.

Căcĭ nu numai la alegerĭ, ci și în administrațiune și în justiția jignesce nobilimea comitatensă și țĕrănéscă dimpreună cu ajutătorii ei pe celel'alte naționalitățĭ, și stórce în mii de diregĕtorii mĕduva țĕrii, la ale căreia calamitățĭ financiare nu puținŭ contribuesce. După cea francesă administrațiunea ungurescă e de sigurŭ cea mai costisitóre.

Acolo, întocmai ca aicĭ, ea este exploatată de parlamentarĭ pentru căpătuirea aderenței lorŭ, și de aceea se creéză cu prisosŭ diregĕtoriile. Și totușĭ nu de multŭ s'a făcutŭ în dieta din Pesta declarațiunea, că o reducere a nenumĕrațelorŭ diregĕtorii și sinecure, care suntŭ ocupate de mica nobilime, ar periclita posițiunea Maghiarilorŭ. S'a refusatŭ și reducerea funcționarilorŭ din ministerulŭ de finance, care este aprópe îndoitŭ ca ministerulŭ de finance alŭ Prusiei. Ba chiar ministrulŭ de justiția a trebuitŭ sĕ se justifice, pentru-că nu are destulă considerațiune la recomandațiunile ce 'i-se facŭ de către deputațĭ în ceea ce privesce numirile de judecătorĭ și ocuparea altorŭ posturĭ din resortulŭ lui. Până când, așa se întrébă mulțĭ patrioțĭ adevĕrațĭ din Ungaria, până când poporațiunile nóstre vorŭ avé sĕ sufere sub acestŭ regimŭ radicalŭ de parlamentŭ și comitatŭ? Când vomŭ obține ér puternica oc otire a Monarchului nostru?

E invederatŭ, pe ce base e așeḑatŭ regimulŭ parlamentarŭ în Pesta, precum invederatŭ este, că prin elŭ e frântă influența monarchică directă asupra poporațiunilorŭ. Trebue sĕ o regretămŭ acésta cu atâtŭ mai vêrtosŭ, cu câtŭ tocmai acéstă influență ar puté sĕ domoléscă și sĕ împace încordările naționale ce le crescŭ mereu în Ungaria.

Demonstrațiuni pentru Boulanger.

Alegerea generalului Boulanger ca deputatŭ a provocatŭ marĭ demonstrațiunĭ în Parisŭ, în favórea lui.

Inaintea redacțiunilorŭ ḑiarelorŭ „France,“ „Intransigeant“ și „Cocarde“ se adunară mulțime nespusă de ómenĭ. Redacțiunile așeḑaseră aparate electrice ce iluminau transparente, pe care erau publicate scirile dela teatrulŭ luptei electorale. Pe înserate mulțimea deveni totŭ mai mare, comunicațiunea trăsurilorŭ totŭ mai grea și în cele din urmă cu totulŭ imposibilă. Mulțimea cânta cunoscutulŭ cântecŭ dedicatŭ lui Boulanger „En revenant de la revue.“

Când sosi scirea despre resultatulŭ alegerei se ridicară grozave strigăte de bucuriă. Chipulŭ generalului ce fù arătatŭ la transparentŭ îlŭ salută mulțimea cu urărĭ nespuse, ér chipulŭ lui Ferry, care asemenea fù arătatŭ, îlŭ primi cu huiduelĭ și fluerăturĭ. Unŭ omŭ, căruia i trăsni prin capŭ sĕ strige „Josŭ Boulanger!“ abia scăpă cu viéța. Mulțimea cântă când „Marseillaise“ când „En revenant“ și în strigăte nesfêrșite de „Sĕ trăiască!“ porni spre Hotel de Louvre, unde locuesce Boulanger.

Poliția împrăștiă în strada Montmartre mulțimea, dér acésta se readună repede și ajunse în strada Rivali aprópe de „Hotel de Leuvre“. Aci poliția luă o atitudine mai seriósă. Incsise demonstranțilorŭ calea. Cu tóte astea mulțimea strigândŭ și înjurândŭ voi sĕ pĕtrundă înainte. Atuncĭ sosi o brigadă de polițiștĭ și se încĕrcă cu mulțimea, cu care ocasiune fură doĭ rănițĭ. O parte din mulțimea împrăștiată se duse strigândŭ și cântândŭ pe piéța dinaintea bisericei Madéleine, înaintea birtului Durand, unde se afla generalulŭ, așteptând resultatulŭ alegerei, împreună cu deputațiĭ Laguerre, Laur și Chevillon, apoi Rochefort, proprietarulŭ ḑiarului „France,“ Lalou, și contele Dillon. Din Lille sosi telegrama: „Generale! Toțĭ cei rĕmașĭ aci beau în sănĕtatea vóstră. Resultatulŭ, chiar și celŭ mai nefavorabilŭ alŭ vr'unui biurou electoralŭ din Lilla, dă pentru voi o maioritate covêrșitóre!“ Scire după scire, tóte favorabile soseau din Denain, Valenciennes, Formies ș. a. In Lille încă au fostŭ demonstrațiunĭ. Suntŭ arestațĭ și doi profesorĭ dela facultatea catolică.

In salonulŭ dela birtulŭ Durand mai sosiră deputații Vergoin, Granet și mulțĭ alțĭ ómenĭ. Sosindŭ și Deroulède ca sĕ strîngă mâna generalului, acesta ḑise: „Nu ḑicețĭ nimicŭ! Fețele vóstre esprimă din destulŭ simțĕmintele vóstre. Dealtmintrelea totdéuna am fostŭ sigurŭ de causa mea, căcĭ celui ce se adreséză către inima Franciei, acésta'i rĕspunde totdéuna așa“. Afară aștepta mulțimea ca sĕ s'arate generalulŭ, ceea ce însĕ nu s'a întâmplatŭ.

Către unŭ colaboratorŭ alŭ lui „Figaro“, generalulŭ a rĕspunsŭ, la întrebarea ce i s'a pusŭ, că nu se va mărgini a rĕmâné deputatŭ alŭ Nordului, ci va continua agitațiunea, până ce va obține disolvarea camerei. Intrebatŭ fiindŭ despre cestiunea rĕsboiului orĭ păcii, ḑise generalulŭ: „Noulŭ împĕratŭ alŭ Germaniei, décă actualulŭ împĕratŭ ar muri, 'șĭ-ar da tóte silințele sĕ susțină pacea, spre a se arăta simpaticŭ poporului“. Generalulŭ va publica în curêndŭ unŭ opŭ militarŭ. După-ce schiță cuprinsulŭ lui, observă: „Nimicŭ nu prețuesce atâtŭ de multŭ, ca Elanulŭ (avêntulŭ entusiastic) alŭ trupelorŭ ce se'ncredŭ în comandantulŭ lorŭ“. Raportorulŭ rĕspunse: „In d-vóstră trupele arŭ avé încredere. Dér v'ațĭ gânditŭ și la responsabilitatea ce o luațĭ asupră-vĕ în casulŭ unui rĕsboiu?“. Boulanger rĕspunse: „Décă m'am gânditŭ la asta! La mine stă astfelŭ lucrulŭ: *Orĭ victoriă orĭ mórte. In totŭ casulŭ n'așŭ faee ca Napoleonŭ*“.

SCIRILE ḐILEI.

In Șemnițŭ, unde și în éstŭ anŭ cercetéză mai mulțĭ tinerĭ românĭ sêrguincioșĭ școla montanistică și silvanală, în ḑilele aceste érășĭ s'a pornitŭ contra lorŭ o formală gónă și închisițiune din partea oficiilor publice politice, pentru că acestĭ tinerĭ, pe lângă studiile lorŭ, îșĭ cultivă și dulcea limbă a maicei lorŭ și cestecŭ ḑiarele române. Se înțelege că tótă inchisițiunea și scormonirea prin locuințele lorŭ a fostŭ zadarnică și nemotivă. Acuma se aștéptă sentința senatului academicŭ. Caus'a acestei persecuțiunĭ órbe este nu numai șovinismulŭ încuibatŭ și la acea academiă, ci și denunțarea din rĕsbunare, durere, a unui colegŭ românŭ speculantŭ.

Ce mișeliă!

***

După o comunicare a biuroului statisticŭ din New-York, până la sfêrșitulŭ lunei lui Martie au emigratŭ în anulŭ acesta din Ungaria la America 3500 de persóne.

Ce înfierare a regimului tiszaistŭ!

***

Din raportele presentate în adunarea comisiunei administrative a comitatului Bistrița-Năsĕudŭ, ținută la 4 (16) Aprilie sub președința fișpanului Banffy, estragemŭ următórele: S'au desființatŭ poștele din Budaculŭ săsescŭ și Blașulŭ inferiorŭ din causa lipsei de circulațiune. Posturile vacante de medicĭ cercualĭ din Sângeorgiulŭ românescŭ și din Bistrița au fostŭ ocupate, celŭ dintâi prin Dr. Monda, cestŭ din urmă prin Dr. Klein. In dare s'au încassatŭ în luna Martie cu 4228 fl. 85 cr. mai puținŭ ca în Martie anulŭ trecutŭ. Esamenele școlei de agricultură din Bistrița s'au făcutŭ cu bunŭ succesŭ, în limba unguréscă însĕ s'a făcutŭ fórte puținŭ progresŭ din partea elevilorŭ. Așa o spune acésta inspectorulŭ de școle și adauge, că în școlele greco-catolice și gr. or. suntŭ aplicațĭ în funcțiune mulțĭ învĕțătorĭ necualificațĭ, pe carĭ însĕ inspectorulŭ, fiindŭ și așa pe sfârșitulŭ anului scolasticŭ, nu vré sĕ-i delăture din postŭ, luândŭ în considerațiune dorința Episcopului din Gherla, care încă cere sĕ nu fiă delăturațĭ. Imprejurarea acésta, ḑice raportorulŭ lui „Kolozsvár“, încă dovedesce cu câtă cruțare suntŭ tractate naționalitățile din acestŭ comitatŭ.

Adecă: cu înlăturarea învĕțătorilorŭ carĭ nu sciu ungaresce! In adevĕrŭ cruțare unguréscă în stilŭ muscălescŭ. Ne mirămŭ însĕ, că autoritățile nóstre superióre bisericescĭ nu punŭ la loculŭ lorŭ pe acei slujbașĭ ungurescĭ, carĭ îșĭ batŭ jocŭ de autonomia bisericei nóstre, sub scutulŭ căreia ni suntŭ puse și școlele.

***

Castelulŭ din Avrigŭ alŭ lui Bruckenthal împreună cu parculŭ și cu holdele ce'i aparținŭ a fostŭ cumpĕratŭ, la licitarea executóre, de frații Borger din Sibiiu cu 13.000 fl.

***

După unŭ raportŭ alŭ inspectorului școlarŭ din comitatulŭ Pestei, învĕțătorii din Ocsa, Monorŭ și Tinnye, pe lângă aceea că au o léfă miserabilă, apoi nicĭ pe acésta nu 'șĭ-au primit'o de lunĭ de ḑile, așa că stau sĕ móră de fóme.

Ce facŭ faimósele Kulturegyleturĭ?

***

In Clușiu se plăsmuesce înființarea unei școle de agricultură, care sĕ-'șĭ încépă cursurile încă în anulŭ acesta

***

Dumineca viitóre va da orchestra orășenéscă din locŭ unŭ concertŭ în sala hotelului Nr. 1.

***

Mâne Sâmbătă, în 9 [21] Aprilie după améḑĭ la 3 óre, comisiunea alésă de representanța comunală în afacerea denunțării contractului societății de iluminare cu gazŭ va ține ședință publică în camera archivei a sfatului.

***

Ionŭ Prișcu, unŭ sĕrmanŭ muncitorŭ din Brașovu-vechiu, a fostŭ lovitŭ de o cumplită nenorocire. Cincĭ copii avea sĕrmanulŭ și toțĭ cincĭ i-au muritŭ în ḑilele acestea de difterită. Nenorocitulŭ fiindŭ sĕracŭ, ajutorulŭ inimilorŭ caritabile i-ar ușura durerea și miseria.

Corespondența „Gazetei Transilvaniei.“

Măgherușŭ, 15 Aprilie 1888.

Domnule Redactorŭ! In prețuitulŭ ḑiarŭ „Gazeta Transilvaniei“ dela 23 Martie (4 Aprilŭ) a. c. Nr. 65 a apărutŭ o corespondență din Șieu-Măgherușŭ subscrisă de „Corespondentulŭ“ sub titlulŭ „Starea poporului din comună,“ în care se face împutare inteligenței, „cu deosebire preoțimei și învĕțătorilorŭ din „acéstă împrejurime,“ că pré puținŭ se interesézá de națiunea lorŭ, că nu'șĭ procură foi românescĭ, ci maghiare și germane,“ de unde „corespondentulŭ“ vede că suntŭ aplicațĭ mai multŭ spre naționalitățĭ streine, decâtŭ spre a lorŭ, din acărei sudóre traescŭ, și accentuéză, că așa se întâmplă și în comuna Șieu-Măgherușŭ, unde pe luminătorii poporului românŭ mai nu-i dóre capulŭ de interesele poporului.“

Deórece acéstă împutare mĕ atinge și pe mine și pe învĕțătorulŭ localŭ, Vĕ rogŭ sĕ binevoițĭ din considerațiune către on. publicŭ a da locŭ în prețuitulŭ ḑiarŭ următórelorŭ reflexiunĭ:

1. In fruntea poporului românŭ din Șieu-Măgherușŭ am onórea de a sta eu și învĕțătorulŭ Vasiliă Têrgovețiu de 10 anĭ încóce. Și numai „Corespondentulŭ“ nu scie, „din acéstă împrejurime,“ că preotulŭ pórtă două foi române: una politică și alta bisericéscă, și învĕțătorulŭ érășĭ o fóiă românéscă, procurate cu marabnegațiune după ale lorŭ isvóre de venitŭ. Și fiindŭ-că subscrisulŭ posedŭ limba maghiară și germană negreșitŭ că mai cetescŭ și câte o fóiă ce apare în aceste limbĭ, fără sĕ comitŭ prin acésta vr'un pĕcatŭ. Câtŭ pentru împutarea că înclinŭ spre națiunĭ streine va fi de ajunsŭ, deși modestia abia mĕ iértă, a arăta on. publicŭ că la conferința electorală din Gherla eu și învĕțătorulŭ din Măgherușŭ însoțițĭ de 4 representanțĭ ai poporului, din marginea comitatului am alergat, și acolo am luat parte activă amêndoi la combaterea rĕposațilorŭ viitoriștĭ alăturea cu d-nii advocațĭ Munteanŭ și Stețiu, despre ce atestéză procesulŭ verbal alŭ acelei coferințe; asemenea am luatŭ parte și la conferința din anulŭ trecutŭ în Deșiu și conclusele acelorŭ conferințe leamŭ esecutatŭ prin abstinența totală dela alegerĭ, în butulŭ tuturorŭ provocărilorŭ și ademenirilorŭ. Apoi epitetulŭ cu care m'a gratificatŭ inteligința maghiară din jurŭ „dühös oláh“ și „dacoromânista“ pentru că am avutŭ curagiulŭ civicŭ a apĕra interesele nóstre naționale de câte orĭ au fostŭ atacate în presența mea, nu îndreptățesce nicĭ chiar pe „corespondentŭ“ a mĕ înegri, că nu mĕ interesezŭ de națiunea mea, și că sunt aplicatŭ spre naționalitățĭ străine.

In afacerile comunalĭ, harŭ Domnului, că până acuma nĭ-a succesŭ a avé maioritatea totdéuna noi, poporulŭ românŭ, de când am intratŭ în acéstă comună secundatŭ de învĕțătorulŭ Vasilie Têrgovețŭ, și fără de noi încă nicĭ o afacere comunală nu s'a resolvitŭ. Și de unde vine acésta? Nĭ-o spune „corespondentulŭ“ că: „dela capii poporului, carĭ suntŭ preotulŭ și învĕțătorulŭ“.

Desfidŭ pre „corespondentŭ“ de a puté dovedi chiar și prin membrii națiunilorŭ străine din acéstă comună, că

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(1)

Povestea Sfintei Mării.*)

Omulŭ mare, cu securea mare, merge în pădurea mare, taiă lemnulŭ mare, face biserică mare: cu nouă ușĭ, cu nouĕ altare, cu nouĕ zebrele din Sf. Sóre. In zebréua mică șede Sfântă Măria cea mică, în zebréua mare șede Sfântă Măria cea mare. Șĭ-a luatŭ maica sfântă: carte albă în mâna dréptă, cruce sfântă în mâna stângă și toțĭ fii îi cetea și-'i adeverea, numai Fiiulŭ ceriului și alŭ pământului șĭ-acela'lŭ cetea șĭ'lŭ adeverea, da la o lume de locŭ, dér nu sciu unde. S'a luatŭ maica sfântă pe-unŭ délŭ ascuțitŭ:

C'o sâncea de cuțitŭ,
Cu pĕrŭ galbinŭ despletindŭ,
Cu față d'albă țipândŭ;
Pe unde maica sfântă mergea
Mândre făclii s'aprindea
Și mândră érbă crescea.

Se întâlnesce maica sfântă c'unŭ meșterŭ de lemnŭ. — „Bună ḑiua maică sfântă, ce te cânțĭ, ce te dĕulescĭ?“ — „Cum nu m'oiu cânta, cum nu m'oiu dĕuli, că toțĭ fii îi cetescŭ și-i adeverescŭ numai fiiulŭ ceriului și alŭ pământului, și acela-'lŭ cetescŭ și-'lŭ adeverescŭ, da la o lume de locŭ, dér nu sciu unde.“— —„Maică sfântă nu te cânta, nu te dĕuli că de vĕḑutŭ nu l'am vĕḑutŭ, dér de nume i-am auḑitŭ: c'au venitŭ balele de jidovĭ la mine sĕ le facŭ crucea; din ce au ḑisŭ sĕ lĭ-o facŭ mai subțirea și mai cinășea, eu de-aia o-am lăsatŭ mai grósă și mai borturósă, ca sĕ-'lŭ rĕstignéscă mai tare din óse.“ Prins'a Maica sfântă a plânge și a blăstĕma: „O meșterŭ de lemnŭ! lucrare-ai tu cu anulŭ

Și apoi sĕ capețĭ banulŭ!

Și s'a luatŭ maica sf. și s'a dusŭ:

Pe unŭ délŭ ascuțitŭ
C'o sâncea de cuțitŭ,
Cu pĕrŭ galbenŭ despletindŭ,
Cu față d'albă țipândŭ;
Pe unde maica sfântă mergea,
Mândre făclii s'aprindea
Și mândră érbă crescea.
Lacrămile maicii sfinte josŭ picau,
Mere de aurŭ se făceau,
Sfinții apostolĭ le strîngeau,
La Dumneḑeu în cerŭ le duce
Dḑeu cu ele liturgii fácea.

Se întâlnesce cu unŭ meșterŭ de fierŭ: — „Bună ḑiua Maică sfântă, ce te cânțĭ, ce te dĕulescĭ?“ — „Cum sĕ nu mĕ cântŭ, cum sĕ nu mĕ dĕulescŭ, că toțĭ fii îi cetescŭ și'i adeverescŭ, numai Fiiulŭ ceriului și alŭ pământului și acela'lŭ cetescŭ și'lŭ adeverescŭ, da la o lume de locŭ, dér nu sciu unde.“ — „Nu te cânta nimicŭ, Maică sfântă, nu te dĕuli, că dreptŭ de vĕḑutŭ nu l'am vĕḑutŭ, dér de nume i-am auḑitŭ, c'au venitŭ balele de jidovĭ la mine sĕ le facŭ cuile, din ce au ḑisŭ sĕ le facŭ mai gróse și mai bortoroase, eu de-aia le-am făcutŭ mai subțirele și mai frumușele, ca sĕ nu-i cadă Domnului sfântŭ greu de ele: că am, Maică sfântă mulțĭ fii, sĕ'mĭ mai rĕmână o țîrŭ de fierŭ, ca sĕ ma capĕtŭ ceva.“ Atuncĭ i-a ḑisŭ maica sfântă: „O meșterŭ de fierŭ:

Cându-i da tu cu ciocanulŭ,
Atuncĭ sĕ și capețĭ banulŭ.

De acolo a plecatŭ maica sfântă și s'a dusŭ éră:

Pe-unŭ délŭ ascuțitŭ
C'o sâncea de cuțitŭ, s. a. m.

Se întâlnesce cu o róscă bróscă. — „O maică sfântă, de ce te cânțĭ, de ce te dĕulescĭ?“ — „O dragulŭ maichii, cum sĕ nu mĕ cântŭ și dĕulescŭ, că toțĭ fii... s. a. m.“ — „Da că și eu maică sf. am avutŭ nouă fii, șĭ-a venitŭ o rótă forforótă șĭ mĭ-a călcatŭ pe optŭ de-odată și totŭ nu'sŭ supĕrată și mĭ-a rĕmasŭ numai unulŭ, numai: Tomi Tominóce

Calcă busuióce
Vin' la maica 'ncóce,
Cu nisce piciorele
Ca rĕstitorele;
Cu nisce ochișorei
Ca nisce talgerei,
Și nisce mânuțe
Ca nisce fusuțe.

De locŭ câtŭ îlŭ vede Maica sfântă prinde a rîde și ḑice: — „Pfui, róscă bróscă, că dela biserica mare, de când portŭ carte albă 'n mâna dréptă șĭ cruce sfântă 'n mâna stângă, nicĭ atâta voiă n'am avutŭ și acum m'ai făcutŭ încă de-am rîsŭ“ șĭ-a mai adausŭ: „Pfui róscă bróscă, de vei fi viă, de vei fi mórtă, unde vei fi tu, sĕ fiă apa bună.“

De-aicĭ s'a dusŭ Sf. Fecióră până la curtea lui Pilatŭ. Acolo așa erau de pironite porțile, încâtŭ nime nu putea so-

*) După cum a eșitŭ din gura povestașului.

[...]rțiunile mele nu suntŭ espresiunea [...]rului adevĕrŭ, și că suntemŭ desbinațĭ [...]orĭ înapoia Sașilorŭ.

Rĕu a făcutŭ „corespondentulŭ“ că a înegritŭ și pe acestŭ bravŭ poporŭ imputându-i slăbiciunea ce nu o are.

Suntŭ fórte mulțĭ între on. cetitorĭ ai „Gazetei“, carĭ cunoscŭ mai de multŭ și mai bine starea poporului românŭ din S. Măgherușŭ, și sciu și aceea că poporulŭ în a. 1863 în urma unui incendiu teribilŭ a rĕmasŭ golŭ pe strade, și ca sĕ'șĭ pótă reconstrui edificiile șĭ-a vêndutŭ tóte vitele, pre lângă aceea s'a îndatoritŭ la jidovĭ cămătarĭ, carĭ cu usura de 120% la sută le-au luatŭ și celea ce le-au rĕmasŭ scăpate de focŭ. Sciu că înainte de venirea mea sub conducerea învĕțătorului a cumpĕratŭ casă parochială; éră după venirea mea îndată în 1878 a edificatŭ o biserică solidă frumósă, care póte servi de modelŭ, la care afară de lucru a contribuitŭ cu 7000 fl.; în 1883 a cumpĕratŭ în centrulŭ comunei grădină și casă de șcólă; pentru ajutorarea sĕrăcimei și augmentarea venitelorŭ bisericescĭ desecate a înființatŭ la îndemnulŭ meu unŭ fondŭ de bucate, care adĭ se urcă la 100 hl., a îmbunătățitŭ porțiunea canonică și a acviratŭ locŭ bisericescŭ.

Tóte aceste acvisițiunĭ de interesŭ comunŭ culturalŭ nu suntŭ destule progrese în aceste timpurĭ vitrege? Sĕ mĕ ierte „Corespondentulŭ“ sĕ-i spunŭ, că acestea nu potŭ resulta din „invidii, certe și desbinărĭ“, ci suntŭ resultatulŭ unei conducerĭ chibzuite și a încrederei, ce poporulŭ are în conducĕtorii sĕi.

Poporulŭ românŭ din S. Măgherușŭ în starea sa materială dela 1878 încóce, de când stă sub conducerea mea, a progresatŭ încă multŭ, că pre lângă edificarea bisericii, repararea casei parochialĭ, cumpĕrarea grădinei și casei de șcólă și suportarea greutăților publice, în locŭ de cincĭ-spre-ḑece plugurĭ, ce mâna la anulŭ 1878, astăḑĭ mână 39 plugurĭ, și în lucrarea pămêntului și îngrășiarea aceluia nu suntŭ întrecuțĭ nicĭ de Sașii din jurŭ. In societate cu Sașii în 1883 a cumpĕratŭ unŭ dominiu cu 12,000 fl. la care Românii participă cu 4 din 5 părțĭ. La cumpĕrarea acestui bunŭ prin care a scăpatŭ comuna de șicanele unui proprietarŭ, care ḑicea că și apa și aerulŭ deasupra loculuĭ sĕu suntŭ ale lui. Societatea cumpĕrătóre a fostŭ condusă de mine și de învĕțătorulŭ, și astăḑĭ stă sub președința mea, eră cassa e încredințată învĕțătorului, cu tóte că suntŭ părtașĭ Sașĭ și Jidovĭ, ceea ce nu arată că noi stămŭ înapoia, ci mai bine înaintea altora.

Indată după strămutarea mea în Ș. Măgherușŭ luândŭ esemplu dela colegulŭ meu luteranŭ mĭ-am plantatŭ vie de specialitate Riesling în rêndurĭ regulate, am perfecționatŭ cultura ei după celŭ mai nou metodŭ, am instruatŭ poporenii la plantarea și lucrarea rațională a ei și după îndemnulŭ meu, astăḑĭ maioritatea poporenilorŭ au vii de Riesling bine ordinate alŭ cărorŭ mustŭ tómna se vinde vadra dela 1 fl. 50 cr. până la 2 fl. 50 cr. și rivaliséză cu „Steimiger-“ulŭ dela Bešineu. La acestŭ avêntŭ s'a ridicatŭ acestŭ ramŭ economicŭ sub conducerea și inițiativa mea, ceea ce e recunoscutŭ nu numai în comună, ci chiar profesorulŭ ambulantŭ de vinicultură Paul Fekete a declaratŭ viile nóstre a fi de modelŭ cu adausulŭ, că „în Ș. Măgherușŭ a fostŭ bine înțelesŭ,“ și acum aducŭ proprietarilorŭ unŭ venitŭ însemnatŭ și dau hrană la sute de ḑilerĭ, în așa timpurĭ, când în alte comune suntŭ peritorĭ de fóme. Acestea suntŭ fapte cunoscute și semne de progresŭ ér nu de regresŭ cum ḑice „Corespondentulŭ.“

Introducerea comasărei încă ni se atribue nouĕ, preotŭ și învĕțătorŭ, ca cu atâtŭ sĕ păremŭ mai marĭ vênḑĕtorĭ ai poporului.

Fără de a vorbi despre folosulŭ orĭ dauna, ce provine din comasare, poporulŭ nostru, ca preste totŭ Românii, a fostŭ contrarŭ și este mâhnitŭ pentru întroducerea ei prin comuna Bešineu ca proprietară a 370 jugăre. Dér sciu și advocații din Bistrița și comisiunea esmisă dela tribunalŭ, că în fruntea combatențilorŭ am statŭ eu cu învĕțătorulŭ dér aflându-se că pretenții au a 4 parte din teritoriu în sensulŭ legei s'a decisŭ a se face.

Și décă de acéstă năpaste nu ne au pututŭ feri advocații consultatĭ, atuncĭ cum se mai póte imputa că preotulŭ și învĕțătorulŭ suntŭ motorii principalĭ ai comasărei?

Altă imputare a „Corespondentului,“ e că, „starea instrucțiunei e fórte rea,“ că preotulŭ și învĕțătorulŭ „nu corespundŭ chiămărei lorŭ.“

Pe lângă tóte împrejurările de adĭ nefavoritóre instrucțiunei, tinerimea eșită din scóla nóstră se folosesce de cetire, scriere și calculare în afacerile ḑilnice ale familiei, în oficiile comunale, și sunt aplicațĭ la calea ferată; cântă în biserică în corŭ și cânturĭ naționale la petrecerĭ și la lucrulŭ câmpului; de altmintrelea aprețiarea resultatului instrucțiunei e concreḑută unei mai marĭ autoritățĭ ca „Corespondentulŭ.“

Acestea suntŭ reflexiunile, cu carĭ contra neadevĕrurilorŭ spuse de „Corespondentulŭ“ am fostŭ datorŭ caracterului nepătatŭ, numelui bunŭ, ce-lŭ prețuescŭ mai multŭ ca viéța, și chiămarei mele și a învĕțătorului a le face din respectŭ către opiniunea publică, care 'șĭ va putea face acum judecată clară de starea lucrului și despre intențiunile „Corespondentului.“

Primițĭ, vĕ rogŭ, Domnule Redactorŭ asigurarea deosebitei stime ce vĕ păstrezŭ.

Ioanŭ Cupcea,
preotŭ greco-cat.

Intêmplări diferite.

A pățit'o. Cu ocasiunea recrutării în Timișóra, comisiunea de recrutare declarase ca nedestoinicŭ pentru serviciulŭ militarŭ pe unŭ artistŭ-acrobatŭ de circŭ. De bucuriă, acesta începù sĕ se producă în localulŭ de recrutare făcêndŭ câteva salturĭ mortale. Comisiunea îlŭ chemă înderĕtŭ și fiindŭ visitatŭ din nou, fù găsitŭ deplinŭ destoinicŭ pentru serviciulŭ militarŭ, și încă în armata comună.

Incercare de sinucidere. Juristulŭ Györffy Zoltán dela Clușiu, care abia are o etate de 22 de anĭ, se împușcă Lunea trecută în peptŭ lângă mormêntulŭ tatălui sĕu, aflătorŭ într'unŭ cimiterŭ din Clușiu. Nenorocitulŭ a rĕmasŭ încă în viéță, dér este atâtŭ de greu rănitŭ, încâtŭ nu mai e speranță de reînsănĕtoșare.

Nenorocire. Apróре de podulŭ celŭ micŭ lângă fabrica de cărămiḑĭ dela Cristianŭ, comit. Sibiiului, a fostŭ călcat unŭ omŭ de unŭ carŭ încărcatŭ ce venea ḑevale de pe dealŭ. Nenorocitulŭ a muritŭ imediatŭ.

Focŭ. In Crisbavŭ unŭ incendiu a prefăcutŭ în cenușe 11 șurĭ și unŭ cotețŭ de porcĭ.

Furtŭ. In fabrica de tutunŭ din Clușiu se observă de câtva timpŭ că disparŭ țigărĭ. O perchisițiune domiciliară la o lucrătóre suspectă din fabrică n'a datŭ nicĭ unŭ resultatŭ.

Efectele spirtului. In Cojocna s'a prinsŭ unŭ infanteristŭ, care șĭ-a finitŭ serviciulŭ, cu doi cameraḑĭ ai sĕi, că bea dintr'o înghițitură trei decilitri de spirtŭ; de va câștiga prinsórea, ceilalțĭ doi sĕ plătéscă alcoholulŭ, care, fiă în trécĕtŭ observatŭ, era de 39 de grade. Infanteristulŭ bĕù, dér nu trecù multŭ și murì.

Sinucidere și omorŭ. In Cisnădia s'au întêmplatŭ într'o odaiă de servitorĭ lucrurĭ grozave. In odaiă durméu servitorii într'unŭ patŭ cu etage (ca cele cismărescĭ). In despărțĕmêntulŭ de sus dormea unŭ servitorŭ căsătoritŭ și soția sa, în celŭ de josŭ dormea unŭ servitorŭ necăsătoritŭ. Acesta găsì, în sĕptĕmâna acésta, într'o diminéță, când se deșteptà din somnŭ și eșì afară, pe servitorulŭ celŭ însuratŭ spênḑuratŭ de scara dela podŭ; alergà repede în odaiă ca sĕ deștepte pe nevasta spênḑuratului și găsì, spre mai marea lui spaimă, pe acésta sugrumată. Grozavŭ de adêncŭ somnŭ trebue sĕ fi avutŭ servitorulŭ, ca sĕ nu audă elŭ sgomotulŭ produsŭ deasupra capului sĕu prin sugrumarea femeei.

Maialŭ

se va arangia în favorulŭ „Fondului pentru înființarea unei școle române de fete în Șimleulŭ-Silvaniei“ la 8 Maiu 1888 st. n. în păduricea mórei, ér în casŭ de timpŭ nefavorabilŭ în localitatea teatrului. Inceputulŭ la 5 óre.

Prețulŭ intrărei: pentru familiă 1 fl. 50 cr. — de persónă 80 cr. v. a.

Suprasolvirĭ se vorŭ primi cu mulțămită și se vorŭ chita publice.

In timpulŭ pausei se va întêmpla sorțirea obiectelorŭ donate pentru sporirea acelui fondŭ.

Onorații óspețĭ suntŭ rogațĭ a se îngrigi de victuale.

Pentru comitetulŭ arangiatorŭ:

A. Cosma, președinte. **Ioanŭ P. Lazarŭ,** secretarŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Berlinŭ, 20 Aprilie. (meḑulŭ nopții:) Starea sănĕtății împĕratului e ceva mai bună, frigurile au mai slăbitŭ, respirațiunea e mai ușóră.

(2 óre 32 m. nóptea:) „Monitorulŭ imperiulŭ“ publică următorulŭ buletinŭ dela orele 9½ séra: Impĕratulŭ a avutŭ în totalŭ mai puține frigurĭ ca erĭ. In cursulŭ ḑilei a scuipatŭ cam multă flegmă. Respirațiunea a devenitŭ mai liniștită.

Parisŭ, 20 Aprilie. Numeróse grupurĭ de ómenĭ s'au adunatŭ la intrarea camerei. Stradele au fost închise de poliția. In cameră deputatulŭ Junel doresce sĕ interpeleze asupra politicei generale. Ministrulŭ Floquet primesce discuțiunea imediatŭ și declară, că este totdeuna aderentŭ alŭ revisuirei constituțiunei, dér cere ca sĕ aștepte camera momentulŭ, când revisuirea nu va fi o cursă pusă de monarchiștĭ orĭ unŭ pretextŭ (mască) pentru dictatură. Camera primesce ordinea ḑilei, care esprimă încredere în guvern. Deputatulŭ Wickersheimer propune a se numi Sâmbătă o comisiune pentru revisuirea constituțiunei. Camera a primitŭ propunerea și șĭ-a amânatŭ ședințele până Sâmbătă.

Boulanger a apărutŭ în cameră la 3 ore, în timpulŭ pausei, când se vota. In cameră nu s'a răcutŭ nicĭ o manifestare. La întórcerea sa dela cameră a fostŭ primitŭ de mulțimea poporului cu strigăte de „Sĕ trăiască!“

Bucurescĭ, 20 Aprilie. Conducĕtorii fracțiunilorŭ minorității publică o declarațiune, care confirmă deplina desbinare între oposițiune și guvernŭ.

„Telegrafulŭ“ acusă fățișŭ pe ambasadorulŭ rusŭ Hitrovo, că a urḑitŭ turburările țĕrănescĭ, și cere ca guvernulŭ sĕ céră rechiămarea lui Hitrovo de către guvernulŭ rusŭ. Se vorbesce, că în adevĕrŭ Hitrovo va pleca în concediu.

DIVERSE.

O conferință redacțională. O conferință originală a avutŭ acum de curênd editorulŭ ḑiarului din Londra „Pall Mall Gazette,“ anume Stead, cu unulŭ din redactorii sĕi. Ambii aceștĭ domnĭ n'au șeḑutŭ nicĭ decum față 'n față în vre-un biurou redacționalŭ, nu, ci erau în depărtare unulŭ de altulŭ de 11,200 kilm. Domnulŭ Stead se afla în biuroulŭ „Comercial Cable Co.“ din Londra și redactorulŭ sĕu dincolo de Oceanŭ în New-Westminsterŭ lângă Vancouver în America de Nordŭ britică. Când s'a început conferința, orologiulŭ d-lui Stead arăta 9 óre séra, orologiulŭ redactorului sĕu 1 óră după ameḑĭ. Până ce venea rĕspunsulŭ la o întrebare treceau cam 4 minute. Conferința a duratŭ de totŭ 3 óre și a fostŭ așa ḑicêndŭ împreunată cu pedecĭ, pentru că aparatulŭ prin care se înțelegeau a fostŭ ruptŭ de o furtună la Winnipeg, însĕ dauna s'a reparatŭ imediatŭ și ḑiariștii șĭ-au pututŭ continua mai departe conferința lorŭ.

Rectificare. La nota foiletonului din numĕrulŭ de erĭ este a se ceti Jugements în locŭ de Fugements.

Cursulŭ pieței Brașovŭ
din 6 Aprilie st. v. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.58	Vênd.	8.60
Argintŭ românescŭ .	„	8.52	„	8.54
Napoleon-d'orĭ . . .	„	10.03	„	10.06
Lire turcescĭ . . .	„	11.32	„	11.37
Imperialĭ	„	10.32	„	10.37
Galbinĭ	„	5.90	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	104.50	„	105.50
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena
din 19 Aprilie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	96.75
Renta de hârtiă 5%	85.55
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	150.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	95.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	126.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	110.25
Bonurĭ rurale ungare	104.40
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.20
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ	104.20
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.90
Bonurĭ rurale Transilvane	103.60
Bonurĭ croato-slavone	103.25
Renta de hârtiă austriacă	78.20
Renta de argintŭ austriacŭ	80.45
Renta de aurŭ austriacă	110.40
Losurĭ din 1860	133.70
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	864.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungur. .	289.50
Acțiunile băncei de creditŭ austr. .	271.—
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.97
Napoleon-d'orĭ	10.05½
Mărcĭ 100 împ. germane	62.37½
Londra 10 Livres sterlinge	126.95
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.75
Imprumutulŭ cu premiulŭ urgurescŭ	121.—
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	124.30

Bursa de Bucurescĭ.
Cotă oficială dela 7 Aprile st. v. 1888.

	Cump.	vênd.
Renta română 5%	98.½	90.¼
Renta rom. amort. 5% . . .	91.½	93.¼
Renta convert. 6%	89.¼	89.¾
Impr. oraș. Buc. 20 fr. . . .	35.—	37.—
Credit fonc. rural 7% . . .	105.—	104.—
„ „ „ 5% . . .	89.¾	70.¼
„ „ urban 7% . . .	103.—	103.½
„ „ „ 6% . . .	96.—	97.—
„ „ „ 5% . . .	85.½	86.—
Banca naț. a Rom. 500 Lei. .	—.—	—.—
Ac. de asig. Dacia-Rom. . . .	—.—	—.—
Ac. de asig. Națională. . . .	—.—	—.—
Aurŭ contra bilete de bancă .	15.—¾	16.

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

[...]coti sĕ între prin dênsele. Șĭ-a datŭ Maica-fecióră de douĕ orĭ cu piciorulŭ celŭ stângŭ în ele și nu s'au deschisŭ; și-a datŭ odată cu celŭ dreptŭ și îndată s'au deschisŭ în lăturĭ. Balele de Jidovĭ mâncau chiar atuncĭ de ameḑŭ la masă. De locŭ câtŭ o zărescŭ, prinde o bală de Jidovŭ a o întreba: — „Tu eștĭ Maria Dumneḑĕóia?“ Maica sfântă i-a respunsŭ: „Eu.“ — „Atuncĭ vei fi tu Maria Dumneḑĕóia, când vorŭ învia știucele [...]tea din blidŭ și va cânta cocoșulŭ pe dunga blidului.“

> Nicĭ vorba nu o găta
> Și știucele'n blindŭ umbla,
> Cocoșulŭ pe dungă-i cânta.

Prinde altă bală de jidovŭ a o batjocori din nou. — „Atuncĭ vei fi tu Maria Dumneḑĕóia, când vei sci ce este sub covată în tindă?“ — „O scrófă cu trei purcei“. — „Mințĭ“, atuncĭ se repeḑì la ea și'i dete o palmă peste obrazulŭ celŭ stângŭ și una peste celŭ dreptŭ! Și a începutŭ Maica sfântă a plânge și a vorbi: „Haidațĭ, haidațĭ, sĕ vĕ arătŭ“. A rădicatŭ Maica sfântă covata și a eșitŭ de sub ea o scrófă cu trei purcei. Scrófa câtŭ ce a eșitŭ de sub ea, s'a frecatŭ de cruce; de atuncĭ nu Mâncă Jidovii slănină. Apoi s'a dusŭ maica sfântă la Domnulŭ Cristos și i-a ḑisŭ: — „O Fiiulŭ meu, prea dulce, prea frumosŭ, putere ai avutŭ sĕ nu te lașĭ sĕ te rĕstignéscă balele de Jidovĭ...“ — „O maică sfântă, nu m'am lăsatŭ pentru tine și pentru mine, ci pentru lumea tótă, că sĕ nu mĕ fi lăsatŭ eu rĕstignitŭ n'auḑiai:

> Cocoșŭ cântândŭ,
> Nicĭ paserĭ ciripindŭ,
> Nicĭ feciorĭ fluerândŭ.
> Nicĭ fete marĭ horindŭ,
> Nicĭ tróscă de secure
> Pe celŭ mijlocŭ de pădure,
> Nicĭ fluerașŭ de vêntŭ
> Pe celŭ mijlocŭ de câmpŭ.“

...Șĭ-atuncĭ a ḑisŭ Maica sfântă: „Cine va sci povestea mea și o va ḑice la lună, la sĕptĕmână, la anŭ și la jumĕtate, acela ca și cum ar face unŭ sărindarŭ.“

M'am suitŭ pe-o șea și v'amŭ spus'o-așa.

Ieronimŭ Dănilă.

Ügyszám 173 ex 1888. 44,2—1

Árverési hirdetmény.

A felek felkérési folytán ezennel közhirrététetik, hogy a brassoi 509 számu telekjegyző könyvben A+5598 helyrajzi szám alatt Bömches Károly és néhai Bömches Friedrike született Steege neveikre béjegyzett Brasso belvárosában a buzaszeren 550 ház szám allat fekvö két emeletes ház nyilvános árverésen

1888 évi Majus hó 5-dik napján

délelött 9 orakor alolirt kir. közjegyzönek a belvárosi Klastrom utczában a legtöbbet igerönek 30,000, (harmincz ezer forint) ki kiáltási árban vagy azon felül eladatni fog.

Miröl venni szándékozok azon megjegyzéssel értesitetnek, hogy venni kivánok a kikiáltási ár 5%-át készpénzben vagy ovadék képes érték papirokban az árverési biztos kezéhez letenni kötelesek, és hogy a részletes árverési feltételek Schnell Károly brassoi ügyvéd ur és alolirt kir. közjegyzö irodájában a hivatalos órákban mindenkor betekinthetök.

Kelt Brassoban 1888 Aprilis hó 18-dik napján.

Nemes Péter,
kir. közjegyzö.

Avisŭ d-lorŭ abonaţi!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gaz. Trans.“

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută diminéţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după améḑĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de améḑĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Braşovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după améḑĭ.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Braşovŭ la *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ:* 12 óre 30 m. după améḑĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după améḑĭ.
c) „ „ în *Sĕcuime* [S. Georgĭ]: 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgăraşŭ:* 4 óre diminéţa.
e) „ „ la *Săcele:* 4 óre diminéţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte de améḑĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Braşovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgăraşŭ* la Braşovŭ: 2 óre diminéţa.
e) „ *Săcele* la Braşovŭ: 6 óre 30 minute séra.

52—51

Se deschide abonamentŭ pre anulŭ 1888

la

AMICULU FAMILIEI. Ḑiarŭ beletristicŭ şi enciclopedicŭ-literarŭ — cu ilustraţiunĭ. — Cursulŭ XII. — Apare în 1 şi 15 ḑi a lunei în numerĭ câte de 2—3 cóle cu ilustraţiunĭ frumóse; şi publică articlii socialĭ, poesii, novele, schiţe, piese teatralĭ ş. a. — mai departe tractéză cestiunĭ literare şi scienţifice cu reflesiune la cerinţele vieţei practice; apoi petrece cu atenţiune viéţa socială a Românilorŭ de pretutindenea, precum şi a celorlalte poporaţiunĭ din patriă şi străinătate; şi prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o óră plăcută familiei strivite de grijile vieţei; şi preste totŭ nisuesce a întinde tuturorŭ individḑilorŭ din familiă o petrecere nobilă şi instructivă. — Preţulŭ de prenumeraţiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl., pentru România şi străinătate 10 francĭ—lei, plătibilĭ şi în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

PREOTULŬ ROMÂNŬ. Ḑiarŭ bisericescŭ, scolarŭ şi literarŭ — cu ilustraţiunĭ. — Cursulŭ XIV. — Apare în broşurĭ lunare câte de 2½—3½ cóle; şi publică portretele şi biografiile archiereilorŭ şi preoţilorŭ mai distinşĭ, precum şi alte portrete şi ilustraţiunĭ, — mai departe articlii din sfera tuturorŭ sciinţelorŭ teologice şi între aceştia mulţime de predice pre dumineci, serbătorĭ şi diverse ocasiunĭ, mai alesŭ funebralĭ, — apoi studii pedagogice-didactice şi scienţifice-literarĭ; şi în urmă totŭ soiulŭ de amĕnunte şi scirĭ cu preferinţa celorŭ din sfera bisericéscă, scolastică şi literară. — Preţulŭ de prenumeraţiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl. — pentru România 10 francĭ—lei, plătibilĭ şi în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

Colectanţii primescŭ gratisŭ totŭ alŭ patrulea esemplarŭ.

Numerĭ de probă se trimitŭ gratisŭ orĭ-cuĭ cere.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUŢU“ în Gherla—Sz-ujvár.—Transilvania.

Totŭ de aci se mai potŭ procura şi următórele cărţĭ din editura propriă:

Apologie. Discusiunĭ filologice şi istorice maghiare privitóre la Românĭ, învederite şi rectificate de Dr. Gregoriu Silaşi. — Partea I. Paulŭ Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Şincai. Preţulŭ 30 cr.

Renascerea limbei românescĭ în vorbire şi scriere învederită şi apreţiată de Dr. Gregoriu Silaşi. (Op complet). Broşura I. II. şi III. Preţulŭ broş. I. II. câte 40 cr. — Broşura III. 30 cr. Tóte trei împreună 1 fl.

Cuvêntărĭ bisericescĭ la tóte sĕrbătorile de peste anŭ, de I. Papiu. Unŭ volumŭ de preste 26 cóle. Acest opŭ de cuvêntărĭ bisericescĭ întrece tóte opurile de acestŭ soiu apărute până acum — avêndŭ şi o notiţă istorică la fiă-care sĕrbătóre, care arată timpulŭ introducerei, fasele prin carĭ a trecutŭ şi modul cum s'a stabilitŭ respectiva sĕrbătóre. Preţulŭ e 2 fl.

Barbu cobzariulŭ. Novelă originală de Emilia Lungu. Preţulŭ 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţulŭ 20 cr.

Idealulŭ perdutŭ. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţulŭ 15 cr.

Opera unui omŭ de bine. Novelă originală.—Continuarea novelei: **Idealulŭ perdutŭ** de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţulŭ 15 cr.

Fântâna dorului. Novelă poporală de Georgiu Simu. Preţulŭ 10 cr.

Codreanŭ craiulŭ codrului. Baladă de Georgiu Simu. Preţulŭ 10 cr.

Ultimulŭ Sichastru. Tradiţiune de Georgiu Simu. Preţulŭ 10 cr.

Elŭ trebue sĕ se însóre. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruţŭ. Preţulŭ 25 cr.

Branda séu Nunta fatală. Schiţă din emigrarea lui Dragoşŭ. Novelă istorică naţională. Preţulŭ 20 cr.

Numerii 76 şi 77. Naraţiune istorică după Wachsmann, de Ioanŭ Tanco. Preţulŭ 30 cr.

Probitatea în copilăriă. Schiţă din sfera educaţiunei. După Ernest Legouvé. Preţulŭ 10 cr.

Hermanŭ şi Dorotea după W. de Goethe, traducţiune liberă de Constantinŭ Morariu. Preţulŭ 50 cr.

Ifigenia in Aulida. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Preţulŭ 30 cr.

Ifigenia in Tauria. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Preţulŭ 30 cr.

Petulantulŭ. Comediă în 5 acte, după Augustŭ Kotzebue, tradusă de Ioanŭ St. Şuluţŭ. Preţulŭ 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ţinută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincenţiu Nicóră, prof. gimnas. — Cu portretulŭ M. S. Regina României. Preţulŭ 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unŭ volumŭ de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese şi arangiate. Preţulŭ redusŭ (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirĭ şi viorele, poesii poporale, culese de Ioanŭ Popŭ Reteganu. Unŭ volumŭ de 14 cóle. Preţ. 60 cr.

Tesaurulŭ dela Petrósa séu Cloşca cu puii ei de aurŭ. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Preţulŭ 20 cr.

Biblioteca Săteanului Românŭ. Cartea I, II, III, IV, cuprindŭ materii fórte interesante şi amusante. Preţulŭ la tóte patru 1 fl. — câte una deosebĭ 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii fórte interesante şi amusante. Preţulŭ 30 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerciu şi chemiă. Preţulŭ 50 cr.

Economia pentru scólele popor. de T. Roşiu. Ed. II. Preţulŭ 30 cr.

Indreptarŭ teoreticŭ şi practicŭ pentru învĕţămĕntulŭ intuitivŭ în folosulŭ elevilorŭ normalĭ (preparandialĭ), a învĕţătorilorŭ şi a altorŭ bărbaţĭ de scólă, de V. Gr. Borgovanŭ, profesorŭ preparandialŭ. Preţulŭ unuĭ esemplarŭ cu porto francatŭ 1 fl. 80 cr. v. a. In literatura nóstră pedagogică abia aflămŭ vre-unŭ opŭ, întocmitŭ după lipsele scólelorŭ nóstre în mĕsura în care este acesta, pentru aceea ilŭ şi recomandămŭ mai alesŭ directorilorŭ şi învĕţătorilorŭ ca celorŭ în prima liniă interesaţĭ.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Românĭ. De V. Gr. Borgovan. Preţulŭ 15.

Manualŭ de Gramatica limbei române pentru scólele poporalĭ în trei cursurĭ de Maximŭ Popŭ, profesorŭ la gimnasiulŭ din Năsĕudŭ. — Manualŭ aprobatŭ prin ministeriulŭ de culte şi instrucţiune publică cu rescriptulŭ de datŭ 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Preţulŭ 30.

Gramatica limbei române lucrată pe base sintactice de Ioanŭ Buteanu, prof. gimn. Unŭ volumŭ de peste 30 cóle. Preţulŭ 2 fl.

Manualŭ de stilistică de Ioanŭ F. Negruţŭ, profesorŭ. Opŭ aprobatŭ şi din partea ministeriului de culte şi instrucţiune publică cu rescriptulŭ de dato 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Partea practică fórte bogată a acestui op — cuprinḑêndŭ compositiunĭ de totŭ soiulŭ de acte obveniente în referinţele vieţei socialĭ—se póte întrebuinţa cu multŭ folosŭ de cătră preoţĭ, învĕţătorĭ şi alţĭ cărturarĭ românĭ. Preţulŭ 1 fl. 10 cr.

Nu mĕ uita. Colecţiune de versurĭ funebralĭ, urmate de iertăciunĭ, epitafiĭ ş. a. Preţulŭ 50 cr.

Carte conducĕtóre la propunerea calculărei în scóla poporală pentru învĕţătorĭ şi preparanḑĭ. Broş. I. scrisă de Gavrilŭ Trifu profesorŭ preparandialŭ. Preţulŭ 80 cr.

Cele mai eftine cărţĭ de rugăciunĭ:

Mărgăritarulŭ sufletului. Carte bogată de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericescĭ fórte frumosŭ ilustrată. Preţulŭ unuĭ esemplarŭ broşuratŭ e 40 cr., legatŭ 50 cr., legatŭ în pânză 60 cr., legatŭ mai finŭ 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de luxŭ 1.50—2.50

Miculŭ mărgăritarŭ sufletescŭ. Cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericescĭ — frumosŭ ilustrată, pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele. Preţulŭ unuĭ esemplarŭ broşuratŭ e 15 cr., — legatŭ 22 cr., legatŭ în pânḑă 26 cr.

Cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele, Cu maĭ multe icóne frumóse. Preţulŭ unuĭ esemplarŭ e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulŭ Prea Sântei Vergure Maria a Născĕtórei de D-ḑeu urmatŭ de mai multe rugăciunĭ frumóse. Cu icóne frumóse. Preţulŭ unuĭ esemplarŭ spedatŭ franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusŭ Christosŭ. Preţulŭ unuĭ esemplarŭ legatŭ şi spedatŭ franco e 15 cr.